

1

2

3

4

5

6

7

8

Centerpartiets i Uppsala

miljö- och klimatprogram

9	
10	
11	
12	Innehållsförteckning
13	
14	
15	Inledning..... 3
16	Uppsala kommuns Miljö- och klimatplan 4
17	Landsbygden föregångare i klimatarbetet 6
18	Solrevolution 7
19	En surrande och blomstrande kommun 8
20	Porlande rent vatten..... 9
21	Byggande, bostäder och närmiljön 11
22	Ägande och ansvar för närmiljön..... 14
23	Miljövänligt företagande..... 15
24	Klimatsmarta transporter 16
25	Närproducerad och hälsosam mat 22
26	Gifrfri miljö 23
27	
28	
29	
30	
31	
32	
33	
34	

35 Inledning

36 Centerpartiet i Uppsala ska vara en drivande kraft i arbetet med att skapa
37 en hälsosam och hållbar miljö i kommunen såväl i vardagslivet som i den
38 gemensamma miljön. Miljö- och klimatarbetet ska utgå från Agenda 2030
39 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Miljö- och klimatarbetet
40 måste drivas globalt, inom EU och i Sverige. Men också lokalt.

41

42 Oavsett om vi bor i staden eller på landsbygden måste vi aktivt vara med
43 i omställningen till ett hållbart kretsloppssamhälle. Vi måste skydda och
44 bevara vår natur. Vårt vatten ska vara friskt och våra avlopp effektivt
45 renade. Vi måste ha en miljö med biologisk mångfald. Luften får inte vara
46 förorenad. Vi måste få ner alla skadliga utsläpp och all energi måste
47 därför vara fossilfri.

48

49 Naturens kretslopp och dess fungerande ekosystem är grunden för allt liv.
50 Tillgång till rent vatten, en ren luft och en giftfri miljö är grundläggande
51 för alla människor och en förutsättning för vår frihet.

52

53 Vi har en skyldighet att bruka utan att förbruka, att inte rubba
54 kretsloppen och att bevara en oförstörd natur till kommande
55 generationer. Det handlar både om rättvisa och om respekt för
56 kommande generationers livskvalitet.

57

58 Vi vill driva på så att utvecklingen går åt rätt håll. Därför lägger vi fram
59 det här lokala miljö- och klimatprogrammet. Det sträcker sig fram till år
60 2050. Men mycket måste göras långt tidigare. Programmet ska
61 fortlöpande revideras och uppdateras.

62

63 Vi hoppas att programmet blir en förebild för andra. Vi ska i
64 kommunfullmäktige, nämnder, utskott, styrelser, kommittéer och bolag
65 aktivt verka för en hållbar kommun.

66 Uppsala kommuns Miljö- och klimatplan

67 Kommunen har antagit ett ambitiöst *Miljö och klimatprogram 2014–2023*.
68 Det har kallats ett "lokalt parisavtal" och ligger i en del hänseenden
69 tidsmässigt före det internationella Parisavtalet. Centerpartiet står bakom
70 kommunens program som antogs av Alliansstyret 2014. Där framgår att
71 Uppsala ska vara en fossilfri välfärdskommun som bidrar med lösningar
72 till global ekologisk återhämtning och välfärd och att Uppsala ska vara
73 fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050. I klimatprogrammet uppsattes
74 2014 följande mål:

75

- 76 • *De samlade utsläppen av växthusgaser ska redan i år 2020 ha*
77 *minskat med cirka 30 procent.*
- 78 • *Utsläppen av växthusgaser från energianvändning, transporter och*
79 *arbetsmaskiner inom Uppsala kommun ska senast år 2030 vara nära*
80 *noll - energianvändningen ska vara baserad på fossilfria energikällor.*
- 81 • *De samlade utsläppen av växthusgaser ska senast år 2040 vara nära*
82 *noll, dvs ha minskat med ca 90 procent.*
- 83 • *De samlade utsläppen av växthusgaser ska senast år 2050 ha minskat*
84 *med motsvarande mer än 100 procent.*
- 85 • *De samlade utsläppen av växthusgaser ska senast år 2070 ha minskat*
86 *med motsvarande cirka 110 procent.*

87

88 *I kommunens Miljö- och klimatprogram uppställs också åtta delmål:*

89

- 90 • *En fossilfri och klimatneutral uppvärmning år 2020.*

- 91 • *Solenergi ska införas – från pilot till vardag: 30 MW solenergi år 2020.*
92 • *Den kommunala fordonsparken ska vara fossilbränslefri år 2020, samt*
93 *ha en fossilbränslefri maskinpark och klimatneutrala upphandlade*
94 *transporter år 2023.*
95 • *25 procent energieffektivare verksamhet år 2020.*
96 • *En hållbar upphandling för en giftfri miljö år 2020.*
97 • *100 procent ekologiska livsmedel år 2023.*
98 • *Öka det hållbara byggandet och förvaltandet.*
99 • *Hållbara affärer, verksamheter och gröna jobb.*

100

101 Tyvärr tyder mycket på att inte alla delmål kommer att nås i tid. Några av
102 målen behöver dessutom ses över. Det gäller t.ex. hur och var våra
103 livsmedel bör vara producerade, se mer härom nedan. Om inte ytterligare
104 ansträngningar görs kommer inte heller de långsiktiga målen att
105 förverkligas! Centerpartiet anser att kommunen måste organisera om sitt
106 övergripande miljö- och klimatarbete så att detta koncentreras, blir
107 effektivare och så att ansvaret, uppföljningen och utvärderingen
108 tydliggörs.

109

110 Centerpartiet vill;

- 111 • att ett nytt *Miljö- och klimatkansli* under kommunstyrelsen inrättas
112 som ett nav och en mötesplats för strategier och sakkunniga. Kansliet
113 ska ha en analyserande och pådrivande funktion och ge förslag till
114 miljö- och klimatförbättrande åtgärder, hur och var dessa ska
115 genomföras samt fortlöpande följa upp och redovisa miljö- och
116 klimatarbetet i hela kommunen.

117 Landsbygden föregångare i klimatarbetet

118 Uppsalas gröna utveckling och tillväxt ska komma hela kommunen till del.
119 Här är livskraften i kommunens landsbygd och kransorter föregångare i
120 miljö- och klimaturvecklingen. Kransorterna ska vara de nav som
121 sammanbinder stad och land med laddstationer, datanätverk, solparker
122 testbäddar, återbruksanläggningar och delning av fordon, maskiner och
123 tjänster. Här ska också miljövänliga innovationer och teknik tas fram och
124 testas.

125

126 En stor del av klimatomställningen kan drivas genom att ta tillvara
127 landsbygdens resurser och verksamheter.

128

129 Centerpartiet vill skapa fyra stråk med stark kollektivtrafik till fyra
130 prioriterade kransorter, **Vänge, Björklinge, Vattholma** och **Almunge**,
131 samt förbättra och bygga nya cykelvägar och pendlarparkeringar. En
132 utveckling av kransorterna ger mer livskraft på landsbygden, närmare
133 service och en bättre möjlighet att bevara Uppsala stads grönområden
134 och unika karaktär.

135

136 Centerpartiet vill;

- 137 • att kommunen i dialog med boende och företagare på landsbygden och
138 i kransorterna tar fram en särskild handlingsplan för hur miljö- och
139 klimatarbetet kan utvecklas på Uppsalas landsbygd
- 140 • att kransorterna ska utvecklas till nav som sammanbinder stad och
141 land med laddstationer, datanätverk, solparker, testbäddar,
142 återbruksanläggningar och delning av fordon, maskiner och tjänster
- 143 • att kommunen ska stötta lokala markägare och företagare att arbeta
144 med miljö- och klimatsmarta innovationer och testa ny teknik

145 Solrevolution

146 Centerpartiet vill att Uppsalas energisystem ska vara fossilfritt, robust och
147 flexibelt. Energisystemen måste utformas så att vi blir så självförsörjande
148 som möjligt.

149

150 Vi vill även verka för en långsiktig plan tas fram för utbyggnaden av
151 elnätet och dess kapacitet, det innefattar både lokal-, region- och
152 stamnät. Kommunen ska bidra till snabbare tillståndsprocesser.

153

154 Genom en nationell fossilfri eltillförsel och ett värmeverk i Uppsala som
155 drivs av biobränsle kommer kommunens värmeproduktion att bli både
156 förnybar och fossilfri.

157

158 I takt med en ökad elektrifiering av industrin och transportererna kan
159 kommunen bidra till en snabbare omställning genom att öka graden av
160 självförsörjning genom solcell, på sikt i kombination med effektivare
161 batterier och vätgas. Vi vill därför att verka för fler installationer av
162 solcellsanläggningar på fastigheterna, framförallt på dess tak. Vi vill att
163 det av solenergiplanen ska framgå att kommunens energi- och
164 klimatrådgivare aktivt ska uppmuntra fastighetsägare och företag att
165 investera i solcellsanläggningar. Vi vill att förutsättningarna för solceller
166 ska redovisas i alla bygglovsansökningar avseende nybyggnation och
167 ombyggnad av tak.

168

169 När vi bygger nytt är det viktigt att ta tillvara på alla bygg- och
170 närliggande ytor för olika ekosystemtjänster. Härigenom kan
171 lokalklimatet, luft- och vattenkvalitén och den biologisk mångfalden
172 förbättras. Dessutom leder det till att attraktivare miljöer för oss alla.

173

174 Centerpartiet vill arbeta vidare med kommunens digitala solkarta så att
175 den inte bara är ett analysverktyg för solceller, utan även ett hjälpmedel
176 när gröna och sociala tak (terrasser, vistelseytor etc.) ska uppföras.

177

178 Centerpartiet vill

- 179 • att kommunen ska utveckla och verkställa en solenergiplan
- 180 • att kommunen vidareutvecklar och kostnadsfritt tillhandahåller ett
181 digitaliserat analysprogram för beräkning av solinstrålning till och vid
182 fastigheter och effekten av att grönska och sociala stråk uppförs på
183 tak- och andra ytor
- 184 • att bygglovs- och tillståndsprocessen för solceller förenklas genom att
185 solceller klassas som en teknisk lösning i hela kommunen

186 En surrande och blomstrande kommun

187 Urbaniseringen är den starkast bidragande faktorn till att den biologiska
188 mångfalden minskar i dag. Vi måste skydda djur och natur och värna
189 ekosystemtjänsterna särskilt när det gäller den biologiska mångfalden.
190 Den biologiska mångfalden och hotade arter i skog och mark behöver
191 därför öka samtidigt som markägarnas intressen måste respekteras.
192 Jordbruks- och skogsnäringen måste ha rätt förutsättningar under både
193 frihet och ansvar. Skogar och ängar med höga naturvärden måste
194 skyddas.

195

196 Ekosystemtjänster är nödvändiga för ett väl fungerande samhälle.
197 Ekosystemtjänster är sådant naturen gör som människor har nytta av.
198 Det handlar om naturliga lösningar som till exempel skapar renare luft
199 och vatten, ger mat på tallriken eller motverkar katastrofer som
200 översvämningar och skogsbränder. När naturen gör jobbet helt enkelt!

201
202 Därför vill vi att de kommunala processerna t.ex. avseende byggande,
203 upphandling, rekreation, vård och informations spridning ska bidra till att
204 stärka dessa. Ett särskilt beräkningsprogram som syftar till att
205 upprätthålla och öka den biologiska mångfalden bör tas fram och
206 användas vid varje nybyggnation. Det ska bidra till att stärka
207 ekosystemtjänsterna i kommunen och länet.

208
209 Våra våtmarker måste bevaras och vid behov restaureras så att de håller
210 en hög miljömässig standard. Våtmarker och vattendrag är bland de mest
211 kostnadseffektiva sättet att fånga upp och filtrera läckaget av
212 näringsämnen från skog och mark.

213
214 Centerpartiet vill

- 215 • att ett diversifierat jordbruk uppmuntras för att värna och öka den
- 216 biologiska mångfalden och samtidigt stärka jord- och skogsbrukets
- 217 utkomstmöjligheter
- 218 • att kartlägga möjliga kommunala tak för biodling och insektshotell
- 219 samt uppmuntra privata fastighetsägare till liknande initiativ
- 220 • att ett beräkningsprogram tas fram för att säkerställa den biologiska
- 221 mångfalden vid exploateringar
- 222 • att kommunen kartlägger och tar fram riktlinjer för bevarandet av våra
- 223 våtmarker i syfte att värna och utveckla dessa.

224 **Porlande rent vatten**

225 God tillgång till vatten har länge varit en självklarhet i stora delar av
226 Sverige. De senaste somrarna har dock visat att det inte längre kan tas
227 för givet. Bevattningsförbud och låga grundvattennivåer har blivit allt
228 vanligare. Dricksvatten är ett livsmedel och en livsavgörande resurs som

229 vi i högre grad behöver hushålla med. Vi vill att kommunen ser över hur
230 vattenanvändandet i den offentliga verksamheten kan minska.
231 Kommunen bör också stimulera invånarna att hushålla med vår
232 gemensamma vattentillgång.

233

234 Det är väsentligt att vårt vatten är fritt från farliga mediciner, kemikalier
235 och andra föroreningar. Här måste vi samarbeta med andra kommuner,
236 men också regionalt. Vi måste ha den senaste tekniken för rening och
237 avskiljning av läkemedelsrester, mikroplaster, kemikalier och andra
238 farliga föroreningar.

239

240 Kraftfulla åtgärder måste vidtas mot de som orsakar eller har orsakat att
241 PFAS kommer ut i vattentäkterna eller att gränsvärden överskrids av
242 mediciner eller andra föroreningar som kontaminerar våra vatten.

243

244 Kommunens avloppsrening måste fortlöpande underhållas planmässigt,
245 moderniseras och effektiviseras. De privata avloppen måste regelbundet
246 kontrolleras för att säkerställa höga miljökrav så att de inte förorenar och
247 orsakar näringsutsläpp. Då måste de äldre anläggningarna prioriteras.

248

249 Spridning av mikroplaster bl.a. från bildäck, tvätt av textilier och
250 hygienprodukter måste begränsas. Frågan måste bevakas vid
251 upphandlingar och vid utformningen av projekteringsföreskrifter.
252 Fullständiga miljöbeskrivningar måste tas fram för befintliga och framtida
253 idrotts-, skol-, och lekplatser samt andra anläggningar där plast- eller
254 gummimaterial finns eller övervägs. Naturliga material ska alltid användas
255 där så kan ske.

256

257 Centerpartiet vill att kommunens naturreservat och friluftsområden ska
258 vårdas och utvecklas, så att de kommer fler invånare till del. När nya
259 naturreservat bildas vill vi i första hand att något av kommunens Natura
260 2000-områden ska ges ett starkare skydd.

261

262 Centerpartiet vill;

- 263 • att Fyris- och Sävjaåns vatten ska renas till en sådan kvalitet att fisken
264 går att äta
- 265 • att det ska inrättas en effektiv PFAS-rening i reningsverket
- 266 • att underhållet av avloppsanläggningar utförs enligt långsiktiga planer
267 och att äldre enskilda avloppsanläggningar ska prioriteras vid
268 tillsynskontroller
- 269 • att det tas fram kommunala projekteringsbeskrivningar med
270 föreskrifter att naturliga material ska användas när fotbollsplaner,
271 lekplatser, skolgårdar och andra liknande platser ska anläggas eller
272 rustas upp
- 273 • att kommunens friluftsområden och naturnära utflyktsmål utvecklas
274 ytterligare och att dessa tillgängliggörs i hela kommunen
- 275 • att Natura-2000 områden prioriteras vid bildande av nya naturreservat

276 Byggande, bostäder och närmiljön

277 Allt byggande måste vara klimatsmart. Hus bör uppföras i trä eller andra
278 återvinningsbara material där så kan ske. Byggnaderna måste vara
279 energisnåla - fler så kallade passivhus bör byggas där det är möjligt. Även
280 byggnader i trä bör främjas så långt som möjligt.

281

282 Klimatet kommer att förändras och det leder till allt extremare väder.
283 Planeringen av staden måste också av det skälet klimatanpassas. Gröna
284 strukturer ska finnas i alla stadens områden då detta förhindrar *Urban*

285 *Heat Islands*. Det ökar också stadens förmåga att absorbera kraftiga regn
286 så att översvämningar förhindras. Inga stora sammanhängande
287 hårdgjorda ytor ska byggas utan att gröna strukturer läggs in.

288

289 Inga bostäder eller viktig infrastruktur ska byggas i naturliga svackor eller
290 låglänt terräng där risken för översvämningar är vanligare.
291 Översvämningsskarteringar ska förebygga olämpligt byggande.

292

293 Vi vill att forskningen utvecklas ytterligare för att få fram perenna,
294 miljövänliga och tåliga grödor.

295

296 Vi vill att försäkringsperspektiven beaktas vid byggandet så att det inte
297 uppstår ersättningsproblem i framtiden till följd av klimatförändringarna.

298

299 Vi vill att kommunen ska ställa krav vid all nybebyggelse så att tillräckligt
300 med parkeringsmöjligheter alltid ordnas. Det kan t.ex. ske genom att
301 parkeringshus eller garage byggs. Det ska också finnas laddstolpar för
302 elfordon i nära anslutning till alla nya parkeringsytor och i anslutning till
303 all ny bebyggelse.

304

305 Byggande i befintliga stadsdelar måste ske så att farliga gaser och
306 partiklar inte fångas in på gatunivån och det bör utredas om miljözoner
307 kan införas i de nya stadsdelarna.

308

309 Trafiken på centrala trafikleder, broar och passager, t.ex. över
310 Kungsängsbron, medför störande buller för gående, cyklister och andra
311 som bor och vistas i närheten. För att dämpa bullret vill Centerpartiet
312 göra bullerutredningar så att effektiva bullerdämpande åtgärder kan

313 sätts in till skydd för omkringliggande bostads-, rekreations- och andra
314 vistelseområden. De bullerdämpande anläggningarna bör också förses
315 med solceller där det är möjligt. Solceller kan också sättas upp vid mindre
316 attraktiva vistelseområden, t.ex. utmed vissa trafikleder. Fler träd kan
317 också ha bullerdämpande effekt, väsentligt öka attraktiviteten och har
318 dessutom andra miljöfördelar.

319

320 Centerpartiet vill också klä in reningsverket i Kungsängen med solceller.
321 På så vis kan luftkvaliteten på ett kostnadseffektivt förbättras för boende
322 och besökare i närmiljön. Om reningsverket vid ett senare tillfälle ska
323 flyttas, kan solcellerna återanvändas då de håller i minst 30 år.

324

325 Det bör också vara möjligt för kommunen att förbjuda att skräpa ner
326 staden och i naturen med t.ex. fimpar, tuggummi, snuspåsar och plast.

327

328 Centerpartiet vill

- 329 • att byggandet ska vara klimatsmart, miljövänligt och energisnålt
- 330 • att kommunen genom Uppsalahem eller sin markanvisningsrätt jobbar
331 för att det byggs fler passivhus
- 332 • att flerfamiljshus byggs i trä där det är möjligt
- 333 • att inga stora sammanhängande hårdgjorda ytor ska anläggas utan
334 gröna strukturer för att undvika den s.k. *urbant heat island* effekten
- 335 • att grönska och träd alltid ska finnas vid befintliga och nya gator för att
336 öka trivseln och förbättra dagvattenhanteringen
- 337 • att det vid anläggningen av nya parkeringsplatser alltid ska finnas
338 laddmöjligheter för elfordon
- 339 • att skadliga gaser och partiklar inte får samlas på gatunivån och att
340 införande av miljözoner i nya stadsdelar utreds

- 341 • att effektiva bullerdämpande åtgärder vidtas vid särskilt bullrande
342 passager i vägnätet och att dessa förses med solceller där det är
343 möjligt
- 344 • att reningsverket i Kungsängen kläs in med solceller och
- 345 • att nedskräpning med fimpar, tuggummin och andra enstaka mindre
346 föremål förbjuds i kommunen när det blir möjligt

347 Ägande och ansvar för närmiljön

348 Centerpartiet värnar det privata ägandet vilket också innebär att vi måste
349 ta ansvar för vår gemensamma miljö. Hyresgäster, hyresvärdar,
350 bostadsrättsföreningar, bostadsrättsinnehavare och hus- och villaägare
351 måste alla bidra till miljö- och klimatarbetet. Hushållning med vatten och
352 el, sop- och avfallssortering, minskad konsumtion av plast (primärt
353 fossil), val av miljövänlig inredning är exempel på vad alla kan bidra med.
354 De som har egna avlopp måste se till att dessa är miljöanpassade,
355 fungerar väl och är effektiva.

356

357 För Centerpartiet, med rötter i det svenska bondesamhället, är det en
358 självklarhet att värna den privata äganderätten av mark, vatten och skog.
359 En god och konstruktiv dialog med privata mark- och skogsägare är en
360 förutsättning för en hållbar utveckling i hela kommunen.

361

362 Många vill bo strandnära. Centerpartiet vill underlätta det där det är
363 lämpligt och ser fram emot föreslagna förändringar i
364 strandskyddslagstiftningen på nationell nivå. Självfallet måste
365 strandskyddsfrågorna bevakas. Viktiga naturvärden, växt- och djurliv
366 måste skyddas och allmänhetens tillträde till attraktiva miljöer ska
367 bevaras.

368

369 Centerpartiet vill

- 370 • att samråd sker med berörda markägare redan vid initieringen av
- 371 projekt när kommunen avser att vidta åtgärder som berör deras ägar-
- 372 och förvaltningsintressen
- 373 • att förslag till beslut som berör markägare alltid skickas på remiss till
- 374 dem tidigt under beredningen
- 375 • att Linnéstigar och Upplandsleder så långt det är möjligt ska förläggas
- 376 på kommunal mark
- 377 • att markägare erhåller ersättning för intrång på privat mark,
- 378 exempelvis då kommunala och stigar, leder och liknande anläggningar
- 379 uppförs eller ändras och att kommunen fortlöpande städar och vårdar
- 380 de uppförda anläggningarna
- 381 • att de som bor och vistas i kommunen fortlöpande informeras om
- 382 allemansrätten och reglerna kring privat betesmark, vattendrag och
- 383 skog
- 384 • att vattenförbrukningen mäts per hushåll för att minska slöseriet med
- 385 dricksvattnet

386 Miljövänligt företagande

387 Vi vill att kommunen ska vara ledande när det gäller goda förutsättningar
388 att starta och driva företag. Vi måste göra det lättare för företagarna,
389 bl.a. genom regelförenklingar. Vi måste aktivt underlätta för företagarna
390 att kontinuerligt dela miljösmarta idéer och genomföra miljösmarta
391 förbättringar. Inte bara genom kontroller utan också med
392 stimulansåtgärder. Miljömedvetenheten ska vara en konkurrensfördel.

393

394 Tydliga krav som bidrar till att uppfylla de i detta program högt ställda
395 målsättningarna i miljö- och klimathänseende ska ställas vid kommunens
396 upphandling av varor, tjänster och entreprenader. Vid upphandlingen ska

397 särskilda krav också ställas som syftar till att minska miljö- och
398 hälsofarliga ämnen.

399

400 Centerpartiet vill

- 401 • att tydliga miljökrav ska ställas vid all upphandling,
- 402 • att företagens miljömedvetenhet och miljöåtgärder i högre grad ska
- 403 vägas in vid upphandlingar
- 404 • att företagens miljöarbete alltid ska tas upp vid officiella företagsbesök
- 405 från kommunens sida

406 Klimatsmarta transporter

407 Centerpartiet vill att Uppsala ska vara en klimatsmart, miljövänlig och
408 hälsosam kommun. Vi måste bidra med att minska koldioxid- och andra
409 farliga växthusgasutsläpp från fordonsflottan. Därför vill vi premiera
410 fossilfria fordon.

411

412 För att minska behovet av bilen och för att minska långa transporter vill vi
413 bygga hållbara lokala transportsystem med närhet till service, allmänna
414 kommunikationer, cykelvägar och gröna lungor. Bilen är dock ett viktigt
415 transportmedel som många kommer att vara beroende och ha glädje av
416 även i framtiden. Därför är det viktigt att det är utsläppen – inte bilarna –
417 som ses som det huvudsakliga miljöproblemet. Centerpartiet vill göra det
418 lättare och billigare att äga och köra fossilfria bilar. Det går inte att rädda
419 klimatet med elbilar, men det är en viktig pusselbit på vägen.

420

421 Luften i hela Uppsala ska vara ren och fri från skadliga partiklar. Vi måste
422 därför också minska partikelutsläppen från transporterna. Vi måste bygga
423 ut elinfrastrukturen ordentligt och snabba på omställningen så att fler

424 bilar, bussar och lastbilar kan köras på el, vätgas eller andra fossilfria
425 drivmedel.

426

427 Fordon med eldrift är idag det mest ekonomiska, miljö- och klimatvänliga
428 och fossilfria alternativet. Nyförsäljningen av laddbara bilar ökar snabbt
429 och därför behöver såväl den publika och som icke-publika
430 laddinfrastrukturen byggas ut. Det omfattar laddplatser vid bostäder och
431 arbetsplatser, liksom destinations- och snabbbladdningsmöjligheter. I
432 områden utanför Uppsala city måste smarta parkeringsmöjligheter finnas
433 med tillgång till el.

434

435 Kommunen har en viktig roll i utbyggnaden av den publika
436 laddinfrastrukturen. Snabbbladdstationer är särskilt viktigt för att den
437 kommersiella fordonsflottan ska kunna ställa om. Centerpartiet vill därför,
438 i samverkan med näringslivet, verka för att etablera snabbbladdstationer
439 som gör det möjligt för taxi, färdtjänst och distributionsfordon att köra på
440 el.

441

442 Uppsala kommun är regionens residensstad och här ligger t.ex.
443 kommunens stadshus och regionens hus intill varandra. Många av
444 kommunens tillgångar, t.ex. tjänstebilar, lokaler, verktyg och maskiner,
445 borde därför utan större problem kunna delas mellan flera organisationer.
446 Vi vill att kommunen handlar upp en bilpoolstjänst som innehåller bilar
447 som kan korttidshyras av kommunens verksamheter vid behov. Bilarna i
448 poolen skulle bokas via ett centralt bokningssystem tillgängligt för alla
449 anställda inom koncernen. De enheter som använt fordonen faktureras en
450 avgift per bokningstillfälle.

451 Poolen är tänkt att vara halvöppen, det vill säga bilarna ska vara
452 tillgängliga för koncernkontorets resande dygnet runt och tillgängliga för
453 privatpersoner på kvällar och helger.

454

455 Vi behöver också kontinuerligt förbättra förutsättningarna att välja cykeln
456 som transportmedel. Centerpartiet vill utveckla Uppsala till Sveriges bästa
457 cykelkommun. Vi vill bygga fler snabbcykelvägar och cykelgarage samt
458 utveckla intermodalitet och pendlingsmöjligheter genom att göra det
459 möjligt att ta med cykeln på bussen och tåget. Vi vill också att det ska
460 finnas ett hyrcykelsystem som en del av UL:s/SL:s kollektivtrafiks system.

461

462 Cykelvägar bör planeras så att stopp och korsningar längs vägen blir så få
463 som möjligt. Vi vill att snabbcykelleden i Flogsta snarast byggs ut hela
464 vägen till Stenhagen. Bebyggelse och belysning längs cykelvägarna i
465 centrala staden, i kransorterna och på landsbygden bidrar också till ökad
466 trivsel och trygghet.

467

468 Centerpartiet vill alltså öka framkomligheten och flödet för såväl bil och
469 kollektivtrafik som cykel. Och vi vill peka på betydelsen av gångstråk. Det
470 ska vara enkelt och bekvämt att transportera sig. På sikt kommer
471 självkörande bilar att möjliggöra en mer individanpassad kollektivtrafik.
472 Detta kommer innebära både ett minskat behov av parkeringsplatser och
473 en effektivare kollektivtrafik, inte minst på glesbygden. Men där är vi inte
474 än, utan här och nu behövs goda parkeringsmöjligheter och en
475 utformning av gator och broar som ökar flödet och minskar stillastående
476 köbildningar.

477

478 Centerpartiet vill vidare se över möjligheten att ersätta upphöjda
479 farthinder med "nedfallande" farthinder för att öka trafiksäkerheten. En
480 sådan lösning är också skonsammare för fordonen.

481

482 Uppsala har goda förutsättningar att bli en modern storstadskommun
483 med delningsbilar som en naturlig del av transportsystemet. Vi är
484 övertygande om att många är intresserade av tillgängliga och bekväma
485 bildelningstjänster i kommunen. Trafikverket har konstaterat att
486 tillgängliga och praktiska parkeringsplatser är en grundförutsättning för
487 att bildelning ska vara ett attraktivt alternativ till andra bilburna
488 transporter. Därför vill vi att Uppsala kommun upplåter minst 100 fasta
489 parkeringsplatser åt delningsbilar i centrala Uppsala. Vi vill också att
490 kommunen aktivt ska verka för att locka hit aktörer som tillhandahåller
491 delningsfordon, t.ex. app-styrda hyrsystem för elbilar.

492

493 Centerpartiet vill också öka incitamentet att köra fossilfritt genom att
494 erbjuda en differentierad parkering med lägre parkeringsavgifter för
495 fordon som kan framföras fossilfritt. Vi vill öka antalet laddplatser genom
496 att säkerställa att minst fyra laddpunkter per tio parkeringsplatser ska
497 anläggas vid nya parkeringsplatser.

498

499 I Uppsala behövs parkeringsplatser, framför i parkeringshus och i
500 parkeringsgarage. Centerpartiet vill anlägga pendlarparkeringar vid
501 kollektivtrafikknutpunkter så att det enkelt går att byta transportmedel
502 vid in- eller utfart till och från centralorten.

503

504 Vi vill ha en levande stadskärna med goda och trivsamma förutsättningar
505 för de som vistas här och för stadens handlare, krögare och andra

506 näringsidkare. För att bidra till det måste parkeringsavgifterna i city vara
507 rimliga. De bör sänkas. En konsekvensanalys bör också alltid vara en del
508 av beslutsunderlaget till förslag om att ta bort centrala parkeringsplatser.

509

510 Uppsalas befolkningstillväxt medför att kommunen de närmaste åren
511 kommer att uppgradera kollektivtrafiksystemet. För Centerpartiet är det
512 viktigt att det system som väljs är ekonomiskt hållbart, gör minsta
513 möjliga intrång i Uppsalas karakteristiska kulturmiljöer och inte försämrar
514 framkomligheten för gående och cyklister i staden. På landsbygden ska
515 anropsstyrd kollektivtrafik erbjudas i större utsträckning.

516

517 Problemen med den alltmer utrymmeskrävande täta biltrafiken i Uppsala
518 city ökar dock i takt med befolkningsökningen. Vi närmar oss en situation
519 där det inte finns plats för fler bilar i Uppsala innerstad. Centerpartiet vill
520 att det utreds om utsläppsfria miljözoner kan införas i speciellt känsliga
521 miljöer, inte minst i centrala Uppsala. Vi bör införa fler bilfria gator och
522 stråk och miljözoner samt utvidga dubbdäcksförbudet i Uppsalas
523 citykärna för att minska partikelhalterna. Här måste därför alternativen
524 utvecklas så att det är lätt att ta sig till, från och inom innerstaden. Det
525 bör också utredas om ett system med eldrivna mikrobussar och el-taxi
526 kan införas i Uppsala city som beställs *on demand*.

527

528 Vi vill vidare se att kommunens anställda erbjuds förmånsavtal genom att
529 göra det möjligt att leasa en cykel eller elcykel till en låg kostnad.

530

531 Vi vill, i likhet med Göteborg, att det skapas en *Green City Zone* i Uppsala
532 där man kan testa framtidens transportsystem med ny teknik både

533 avseende fordon och infrastruktur. Transporterna inom zonen ska vara
534 helt utsläppsfria och klimatneutrala till år 2030.

535

536 Centerpartiet vill

537 • att eldrivna fordon ska utgöra hälften av kommunens fordonsflotta och
538 upphandlade transporter senast år 2026 och att hela kommunens
539 fordonsflotta och upphandlade transporter ska vara utsläppsfria senast
540 år 2030

541 • att kommunen i samverkan med näringslivet inrättar ytterligare fem
542 snabbladdstationer till år 2025, varav en i centrala Uppsala och fyra i
543 kommunens kransorter

544 • att det ska gå att ladda elbilar vid lyktstolpar på platser där det är
545 lämpligt och när så blir tillåtet

546 • att aktörer som tillhandahåller delningsfordon, t.ex. app-styrda hyr-
547 system för bilar, lockas till Uppsala

548 • att kommunens och regionen tillsammans handlar upp en
549 bilpoolstjänst som innehåller bilar som kan korttidshyras av stadens
550 verksamheter vid behov och hyras av kommuninvånare vid
551 exempelvis kvällar och helger.

552 • att kommunen erbjuder förmånsbicyklar eller elbicyklar till sina anställda,

553 • att minst 100 fasta parkeringsplatser ska upplåtas till delningsbilar,
554 särskilt i utpekade stads- och stadsdelsnoder

555 • att kommunen verkar för att pendlingsmöjligheterna ska öka genom
556 att göra det möjligt att ta med cykel på stads-, regionbussar och tåg,

557 • att kommunen verkar för att ett hyrcykelsystem införs som en del av
558 Movingos och UL:s/SL:s kollektivtrafiksystem

559 • att snabbcykelleden Flogstaleden snarast byggs ut hela vägen till
560 Stenhagen

- 561 • att alla cykelleder ska vara belysta
- 562 • att en differentierad parkeringsavgift införs med lägre taxa för
- 563 fossilfria bilar
- 564 • att minst fyra laddpunkter per tio parkeringsplatser säkerställs vid
- 565 anläggning av nya parkeringsplatser
- 566 • att pendlarparkeringar anläggs vid kollektivtrafikknutpunkter,
- 567 • att kommunen ska verka för att anropsstyrd kollektivtrafik på
- 568 landsbygden ska provas i större utsträckning,
- 569 • att privata aktörer med eldrivna mikrobussar eller el-taxi som beställs
- 570 *on demand* lockas till Uppsala,
- 571 • att utsläppsfria miljözoner införs i speciellt känsliga miljöer och
- 572 • att trafikdämpande åtgärder vidtas i Uppsala citykärna
- 573 • att det upprättas en *Green City Zon* i Uppsala

574 Närproducerad och hälsosam mat

575 En vanlig dag äter var tredje person mat som är finansierad av
576 skattemedel. Det är viktigt att all mat i kommunens kök upphandlas med
577 omsorg. Vi vill att den närodlade och hållbart producerade maten ska tas
578 fram med de högt ställda svenska miljö- och kvalitetskraven. Maten ska
579 således vara utan hälsofarliga tillsatser. Produktionen ska också ske helt i
580 enlighet med de svenska djurskyddskraven.

581

582 Vi vill ha rättvisa konkurrensvillkor för våra svenska bönder och att djuren
583 ska må bra. En miljöriktig prioritering av den närodlade maten innebär att
584 jordbrukare och andra matproducenter inom vår kommun ska, så långt
585 det går, väljas som leverantörer. Varje krona som läggs på närproducerad
586 mat stannar dessutom i regionen och bidrar till arbetstillfällen,
587 skatteintäkter och en levande landsbygd. Vi vill att minst 25 procent av
588 kommunens matinköp ska vara lokalt producerad senast år 2023. En

589 ursprungsmärkning av maten ska finnas tillgängligt i alla offentliga kök så
590 att fler stimuleras till att konsumera den mat som produceras av
591 kommunens bönder.

592

593 Matsvinnet måste reduceras och matavfallet tas till vara så att negativ
594 påverkan på miljön och resursslöseriet kan minskas. Uppsala kommun
595 måste i sin verksamhet prioritera detta.

596

597 Centerpartiet vill;

- 598 • att kommunen ska köpa närodlad och hållbart producerad mat enligt
- 599 svenska kvalitets- och djurskydds krav
- 600 • att minst 25 procent av kommunens matinköp ska vara
- 601 lokalproducerad senast år 2023
- 602 • att jordbrukare och andra matproducenter inom kommunen, så långt
- 603 det är möjligt, ska väljas som leverantörer och
- 604 • att maten ska ursprungsmärkas i alla offentliga kök

605 Gifrfri miljö

606 Uppsala ska fortsätta att vara en föregångskommun och världens bästa
607 miljö- och klimatstad.

608

609 Alla delar av samhället behöver samverka för att fasa ut de skadliga
610 kemikalier och plaster som riskerar att skada människor och miljö. Vi vill
611 att kommunen ska sprida kunskap om skadliga kemikalier och plasters
612 effekter på miljö och hälsa. Förskolor och skolor ska vara fria från gifter.
613 Kommunens vatten- och avloppsinfrastruktur måste anpassas så att t.ex.
614 skadliga kemikalie- och läkemedelsrester hindras från att läcka ut i mark
615 och vatten.

616

617 Vi vill att kommunen ska anta en strategi för att fasa ut användningen av
618 fossil plast. Om plast måste användas bör det vara bioplast. Det bör vara
619 ett uttryckligt krav vid kommunens upphandlingar.

620

621 Konsumtion och produktion påverkar miljön på många sätt. För att
622 minska negativ påverkan på miljön måste samhällets omställning till en
623 mer ansvarsfull och hållbar produktion och konsumtion intensifieras. Vid
624 ett mer cirkulärt förhållningssätt där kretsloppen sluts används jordens
625 resurser mer effektivt. Vi måste minska avfallet och öka återvinningen
626 och återanvändningen och därmed minska uttaget av ändliga
627 naturresurser.

628

629 Nedskräpningen på land och i vatten är ett stort problem. Utöver städ-
630 och saneringskostnader orsakar nedskräpningen miljöskador som kan
631 vara svåra att åtgärda. Vi vill därför se en minskad användning av
632 engångsartiklar.

633

634 Miljö- och hälsoskyddsnämndens informations- och kontrollverksamhet
635 måste garantera att miljö- och klimatfrågorna i våra boenden hålls på hög
636 nivå.

637

638 Centerpartiet vill

- 639 • att kommunen tar fram en plan för cirkulära kretslopp där livsmedlen
640 så långt möjligt är lokalt producerade
- 641 • att alla produkter som konsumeras ska återvinnas där så kan ske,
- 642 • att källsorteringen förbättras med möjlighet att sortera ut fler
643 fraktioner nära hushållet

- 644 • att återvinningen och kunskapen om vilka plaster som kan återvinnas
645 ökar hos kommunens medborgare
- 646 • att pappersprodukter eller bioplast efterfrågas och upphandlas där det
647 är möjligt
- 648 • att CO²-utsläppen från avfallsförbränningen minskas t.ex. genom att
649 minska andelen plast som förbränns
- 650 • att kunskapen om vilka plaster som är återvinningsbara hos
651 kommunens upphandlare ökar
- 652 • att kommunen ser över och effektiviserar sophantering och hjälper
653 till så att t.ex. brännbart avfall, kompost och plast utsorteras och tas
654 till vara ännu bättre och att det uppdras till Miljö- och
655 hälsoskyddsnämnden att i sin tillsynsverksamhet prioritera hur
656 sophantering sköts av boende och företagare i Uppsala kommun
- 657 • att det utreds hur krav på och kontroller av sopsorteringen kan
658 effektiviseras så att återvinningen kan utvecklas ytterligare